bakertilly

Accountantsverslag

Gemeente Vught

Boekjaar 2018

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Vught
Postbus 10100
5260 GA VUGHT

Breda, 30 augustus 2019

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2018 van de gemeente Vught te controleren. Dit accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening van de gemeente Vught.

In dit verslag lichten wij toe welke overwegingen plaats hebben gevonden bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de werkzaamheden die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening.

Wij zijn voornemens om bij de jaarrekening over boekjaar 2018 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. De bevindingen in dit verslag doen dan ook geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening.

Wij hebben het accountantsverslag toegelicht en besproken met de portefeuillehouder financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

De controle van de jaarrekening 2018 is een uitdagend proces voor beide organisaties geweest. Dit heeft te maken met meerdere externe factoren (wijziging wet- en regelgeving en toename controledruk), waarvan zowel uw als onze organisatie hinder van hebben ondervonden.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente Vught voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. R. Opendorp RA
Partner

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting controle 2018 4
Belangrijkste bevindingen uit onze controle 7
Interne beheersing 22

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage 26
Bijlage B – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden 27
Bijlage C – Onafhankelijkheid 28
Bijlage D – Controle aanpak 29
Bijlage E – Urenbesteding 30

bakertilly

Bestuurlijke samenvatting controle 2018

Bestuurlijke samenvatting controle 2018

bakertilly

Conclusies jaarrekeningcontrole 2018

Kernpunt	Uitkomst
Oordeel ten aanzien van getrouwheid	Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Vught een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva per 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
Oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Wij zijn van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.
Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de WNT-verantwoording van de gemeente Vught gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol WNT. Wij kunnen concluderen dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.
Geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2018. We hebben geen bevindingen met betrekking tot de SiSa-verantwoording.
Ongecorrigeerde controleverschillen	Wij hebben ongecorrigeerde fouten voor € 3.000 inzake getrouwheid en € 351.000 inzake rechtmatigheid.
Geconstateerde onzekerheden	Wij hebben onzekerheden in de controle van € 1.173.000 in verband met getrouwheid als ook rechtmatigheid.

Bestuurlijke samenvatting controle 2018

bakertilly

Conclusies jaarrekeningcontrole 2018

Kernpunt	Uitkomst
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeente en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.
Grondexploitatie	Wij hebben het proces beoordeeld waarmee het management schattingsposten met betrekking tot grondexploitatie ontwikkelt en wij hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving in onze controle betrokken. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.
Sociaal domein	Ten aanzien van het sociaal domein hebben wij geen bevindingen met betrekking tot de rechtmatigheid van de lasten.
Jaarrekeningproces	Wij constateren dat de controle van de jaarrekening 2018 een moeizaam traject is geweest. De oorzaak hiervan is niet eenvoudig aan te duiden omdat meerdere complicaties in het traject zijn geweest, waaronder de aangescherpte controle op aanbestedingsrechtmatigheid. Daarbij hebben capaciteitsproblemen aan onze zijde geleid dat niet op het gewenste moment de benodigde capaciteit voor de uitvoering beschikbaar was. Wij zullen in een gezamenlijke evaluatie van het jaarrekeningproces de verbetermogelijkheden in kaart brengen, voor zover wij dat tussentijds niet al met elkaar hebben gedaan, zodat we kunnen zorgen voor een efficiënt controleproces komend jaar. Daarnaast merken wij op dat in het kader van het aanstaande in control statement het van belang is dat op het gebied van interne beheersing stappen gezet gaan worden.

bakertilly

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Een goedkeurend oordeel bij uw jaarrekening

Een goedkeurende verklaring over getrouwheid en rechtmatigheid
De door ons geconstateerde ongecorrigeerde controleverschillen inzake getrouwheid en rechtmatigheid blijven binnen de door u gestelde goedkeuringstoleranties. Daarom geeft onze controleverklaring de volgende oordelen:

Getrouwheid	Goedkeurend
Rechtmatigheid	Goedkeurend

Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de geconstateerde controleverschillen. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat. Rechtmatigheidsfouten kunnen niet gesaldeerd worden.

Tabel ongecorrigeerde fouten en onzekerheden getrouwheid (x € 1.000)

Bevinding	Ref.	Fout	Onzeker
Belasting grootverbruik		86	
Onzekerheid vorderingen sociale zaken			200
Onzekerheid verantwoorde projecturen tijdschrijfsysteem			390
Prestatielevering PGB			583
Totaal		86	1.173
Goedkeuringstolerantie getrouwheid		750	2.250

Tabel ongecorrigeerde fouten en onzekerheden rechtmatigheid (x € 1.000)

Bevinding	Ref.	Fout	Onzeker
Belasting grootverbruik		86	
Onzekerheid vorderingen sociale zaken			200
Onzekerheid verantwoorde projecturen tijdschrijfsysteem			390
Overschrijding krediet herinrichting Baarzenstraat		81	
Prestatielevering PGB			583
Inkooprechtmatigheid		95	
Totaal		262	1.173
Goedkeuringstolerantie getrouwheid		750	2.250

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het BBV
Het college van burgmeester en wethouders heeft in de jaarrekening 2018 de voorschriften van het BBV gevolgd. Dit betekent dat geen materiële alternatieve verwerkingswijzen zijn gehanteerd.

Daarnaast zijn naar onze mening de door het college gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Uw gemeente heeft gedurende 2018 geen vrijwillige wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen. De wijzigingen van verslaggevingsgrondslagen die het BBV met ingang van 2018 voorschrijft zijn door de gemeente opgevolgd.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening
Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

Gemaakte schattingen in de jaarrekening
Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende toelichting. Voor wat betreft de belangrijkste schattingen die ook in het voorgaande jaar relevant waren, is onze conclusie dat deze gebaseerd zijn op consistente uitgangspunten en veronderstellingen.

Gemaakte schatting	2018	2017
Waardering van uw grondexploitaties *Toelichting:* *Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitatie een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties. Voor een uiteenzetting hiervan verwijzen wij naar de paraaf "Waardering van de grondexploitaties" van dit accountantsverslag*	🟢	🟢
Waardering van uw materiële vaste activa *Toelichting:* *Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de materiële vaste activa een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw materiële vaste activa.*	🟢	🟢
Waardering van uw vorderingen *Toelichting:* *Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de vorderingen een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw vorderingen.*	🟢	🟢

Gemaakte schatting	2018	2017
Nauwkeurigheid en volledigheid van de voorzieningen *Toelichting:* *Wij constateren dat de afwijking tussen de waarde van de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen en de stand volgens het beheerplan ultimo 2018 flink afwijken. Conform de notitie MVA van de commissie BBV dient tussentijdse bijstelling van het beheerplan plaats te vinden indien belangrijke afwijkingen optreden in de staat van het onderhoud. Het feit dat sprake is van een forse afwijking van het uitgevoerde onderhoud in relatie tot het beheerplan is een trigger hiervoor. Wij adviseren u dit voortaan jaarlijks te analyseren voor zover sprake is van een forse afwijking van de uitvoering ten opzichte van het beheerplan en de jaarlijkse storting te verhogen, zodat de voorziening op termijn niet negatief wordt.* *Tevens stellen we vast dat de waarde van de voorziening onderhoud sociaal-culturele gebouwen, sportaccommodaties en civieltechnische kunstwerken ook afwijkingen vertonen ten opzichte van de stand volgens het beheerplan ultimo 2018. Wij adviseren u, overeenkomstig de notitie MVA van de commissie BBV, de voorzieningen waarbij mogelijk een overschot gerealiseerd gaat worden door middel van een raadsbesluit in één keer vrij te vallen ten gunste van het resultaat of de toekomstige dotaties met instemming van de raad terug te brengen naar een lager niveau.*	🔵	🟢

Legenda status:
🟢 = evenwichtig 🟡 = optimistisch 🔵 = voorzichtig 🔴 = controleverschil

De financiële positie van uw gemeente

bakertilly

Resultaat nader besproken
Het gerealiseerd resultaat over het jaar 2018 bedraagt € 1.269.000 voordelig ten opzichte van een begroot resultaat van circa € 30.000 negatief. Hieronder hebben wij de verschillen tussen de gewijzigde begroting en realisatie weergegeven.

Tabel resultaat 2018 ten opzichte van de gewijzigde begroting (x € 1.000)

	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Verschil
Totale lasten	63.760	61.018	2.742
Totale baten	66.188	65.090	-1.098
Totaal saldo van baten en lasten	2.428	4.072	1.644
Mutatie in de reserves	-2.458	-2.803	-346
Gerealiseerd resultaat	**-30**	**1.269**	**1.298**

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn toegelicht in het jaarverslag (pagina 9). De belangrijkste en meest opvallende posten (op taakveld niveau) welke leiden tot het gerealiseerde resultaat zijn hiernaast weergegeven. Wij willen u erop wijzen dat conform het BBV een toelichting op de afwijkingen van de baten en de lasten in de jaarrekening moet worden opgenomen. U heeft deze toelichting in het jaarverslag opgenomen. Om te voldoen aan het BBV adviseren wij u een korte toelichting in de jaarrekening eveneens op te nemen.

Afwijking (x € 1.000)	Voordelig	Nadelig
1. Verwacht resultaat najaarsnota 2018		30
2. Voorziening Stadsgewest		46
3. Storting voorziening Appa		53
4. Wachtgeld		85
5. Lagere lasten transitie Jeugdzorg door vertraging	207	
6. Voordeel door langer openblijven Rozenoord	59	
7. Hogere rijksbijdrage en lagere uitkeringslasten	248	
8. BTW re-integratie	191	
9. Lagere WMO lasten	187	
10. Hogere baten afval	57	
11. Vertraging baggerwerkzaamheden	102	
12. Hogere baten rioolheffing	63	
13. Meer baten bouwvergunningen	92	
14. Mutatie reserve incidentele lasten		573
15. Overige kleinere verschillen	879	
Totaal	**2.085**	**787**
Rekeningresultaat	**1.298**	

Het eigen vermogen van uw gemeente neemt toe
Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2018 volgens de jaarrekening € 44,8 miljoen en heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

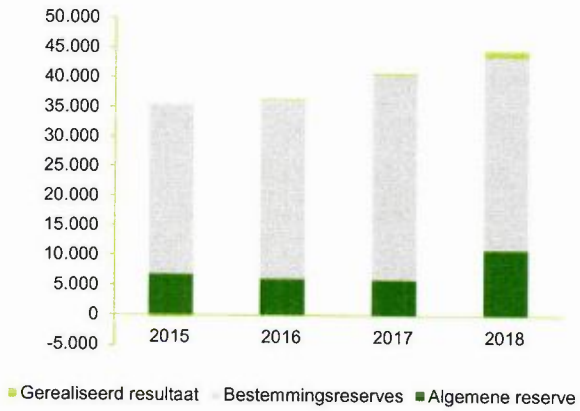

Het saldo van de reserves is ten opzichte van voorgaand jaar gestegen met € 4,1 miljoen. Per saldo is gedurende 2018 € 2,8 miljoen toegevoegd aan de reserves. Deze toevoeging (ten laste van het resultaat) vormt samen met het totaal saldo van baten en lasten (€ 4,1 miljoen positief) het gerealiseerde resultaat van € 1,3 miljoen voordelig.

De solvabiliteit van uw gemeente
De solvabiliteit van uw gemeente geeft een beeld van de mate waarin uw gemeente op lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. Hieronder hebben wij de ontwikkeling van uw solvabiliteit gedurende de laatste vier jaar en de komende vier jaar (op basis van de meerjarenbegroting) weergegeven.

Grafiek ontwikkeling solvabiliteit

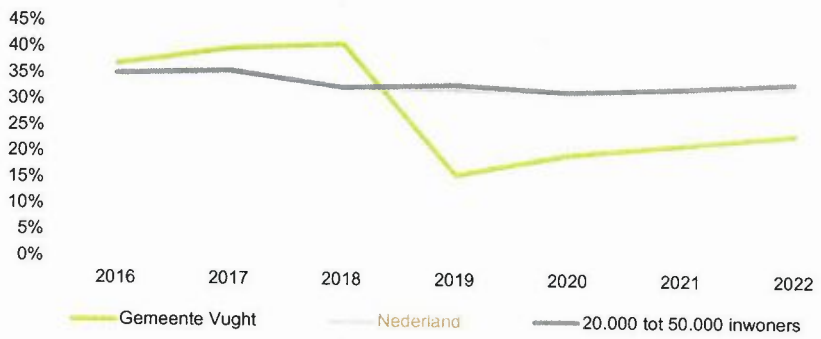

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten hanteert een signaalwaarde van 20% als minimum norm (bron: VNG, Handleiding houdbaarheidstest gemeentefinanciën). Uw gemeente voldoet per 31 december 2018 aan die norm. In verband met de aankomende grote projecten daalt de solvabiliteit onder de signaalwaarde. Wij adviseren u aandacht te hebben voor het meerjarenperspectief om te zorgen dat de solvabiliteit weer meer in lijn komt te liggen met het landelijk gemiddelde.

Op pagina 102 in de jaarstukken wordt nader ingegaan op de solvabiliteit van de gemeente Vught.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
In het jaarverslag is onder andere de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2018 is gevoerd.

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit (exclusief stille reserves) bedraagt € 11,7miljoen (2017: € 6,7 miljoen). Er is dus sprake van een toename van de beschikbare weerstandscapaciteit in 2018 ten opzichte van 2017.

Uw gemeente heeft op basis van een risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van € 6,6 miljoen (2017: € 5,6 miljoen). De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico's zijn:
- Ontwikkelingen sociaal domein
- Rijksinfraprojecten
- Tekorten verbonden partijen

Ten opzichte van voorgaand jaar is sprake van een stijging van de gekwantificeerde risico's met € 1,0 miljoen.

Ontwikkeling weerstandsratio
De stijging van de beschikbare weerstandscapaciteit en de stijging van de benodigde weerstandscapaciteit leiden ertoe dat de ratio van het weerstandsvermogen per 31 december 2018 gestegen is.

De weerstandsratio is te kwalificeren als "ruim voldoende" (2017: "voldoende").
De belangrijkste oorzaak voor de stijging van de weerstandsratio betreft de toename van het weerstandsvermogen als ook het vrije deel binnen het weerstandsvermogen.
Wij onderschrijven de toename van een aantal van de risico's (Rijks infraprojecten en sociaal domein omdat dit een landelijke trend is).

Financiering
Ultimo 2018 heeft uw gemeente voor € 42,4 miljoen aan financieringen.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconormen en de kasgeldlimiet merken wij op dat de gemeente Vught zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf Financiering.

Waardering van de grondexploitaties

bakertilly

Algemeen
De waardering van de grondexploitaties is een significant risico in onze controleaanpak, vanwege de mate van schattingsonzekerheid. Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk. Hieronder hebben wij de ontwikkeling van uw grondexploitatie gedurende de afgelopen vier jaar weergegeven.

Grafiek ontwikkeling grondexploitaties (x € 1.000)

Ten opzichte van 31 december 2017 is de boekwaarde van de post grondexploitatie toegenomen met € 1 miljoen. De toename van de boekwaarde per 31 december 2018 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2018	2017
Netto boekwaarde per 1 januari	152	1.264
Investeringen	813	802
Grondverkopen	-546	-6.723
Tussentijdse winstneming	712	4.809
Mutatie verliesvoorziening	0	0
Netto boekwaarde per 31 december	**1.131**	**152**

Gehanteerde parameters
De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door gemeente Vught gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst.
De belangrijkste uitkomsten hiervan kunnen als volgt worden samengevat:

Parameter	2018	2017
Kostenstijging	●	●
Opbrengstenstijging	●	●
Rekenrente	●	●
Disconteringsvoet	●	●
Programmering	●	●
Verkoopprijzen	●	●

Legenda status:
● = evenwichtig
● = optimistisch
● = voorzichtig
● = controleverschil

Kostenstijging
De gehanteerde parameter voor de kostenstijging is 6,0% (2017: 3%) en ligt aan de bovenkant van de landelijke prijsindexcijfers. Op basis van de momenteel beschikbare informatie achten wij deze parameter evenwichtig. Gezien de prijsontwikkelingen in de markt is het van belang de ontwikkelingen hierin goed te monitoren.

Opbrengstenstijging
Het college rekent met een opbrengstenstijgingen van maximaal 5,5% (2017: 4,5%). Op basis van de reeds verkochte posities achten wij deze parameter evenwichtig. Gezien de ontwikkelingen in de markt achten wij het van belang dit goed te blijven volgen.

Rekenrente
Het college rekent binnen de huidige grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 2% (2017: 2%). Deze grondslag is in overeenstemming met de notitie grondexploitatie en de bepaling in de notitie rente van de commissie BBV. De werkelijke renterente is 1,82%. Een afwijking van maximaal 0,5% is op basis van verslaggeving toegestaan zonder aanpassingen door te voeren. Wij achten deze parameter evenwichtig.

Disconteringsvoet
De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (2%). De gemeente heeft geen projecten waarvoor een verliesvoorziening is gevormd.

Programmering
De programmering van de grondexploitaties wordt actief gemonitord door de gemeente Vught. De ingerekende programmering ligt in lijn met vorig jaar en is onder andere gebaseerd op interne en externe onderzoeken. Wij achten de huidige ingerekende programmering evenwichtig.

Verkoopprijzen
Gedurende 2018 en begin 2019 hebben woning verkopen plaatsgevonden waarbij de ingerekende prijs voor de grondexploitatie gerealiseerd is.

Sociaal domein

bakertilly

Algemeen
De gemeente Vught voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Wijze van uitbesteding	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	Zelfstandig	N.v.t.	Werkelijke lasten
Werkdeel (WSW)	WSD	Mandatering	Vaste bijdrage op basis van de begroting
Jeugdwet	's-Hertogenbosch	Delegeren	Afrekening op basis van werkelijke lasten
WMO - nieuw	's-Hertogenbosch	Delegeren	Afrekening op basis van werkelijke lasten
WMO – oud	Zelfstandig	N.v.t.	Werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank	Mandatering	Afrekening op basis van werkelijke lasten

Uitkeringen (Participatiewet)
De uitvoering van de Participatiewet is door de gemeente Vught in eigen uitvoering. Wij hebben hierbij vastgesteld dat de verstrekte beschikkingen rechtmatig plaats vindt en de verantwoorde last aansluit met de door de gemeente verrichte uitkeringen.

Jeugdwet en WMO - nieuw
Voor de uitvoering van de Jeugdzorg en WMO-nieuw heeft de gemeente voor het grootste gedeelte van de geldstroom via centrumgemeente 's-Hertogenbosch op regionaal niveau contracten afgesloten met zorgaanbieders. In deze contracten zijn afspraken gemaakt over de verantwoording van de geleverde zorg in het boekjaar. De accountant van de gemeente 's-Hertogenbosch heeft voor deze grootste kostenstromen een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de verantwoording.

Voor een deel van de kosten die binnen de regio verdeeld wordt, zijn de kosten lokaal gemaakt. De betreffende gemeente is daarbij zelf verantwoordelijk voor het vaststellen van de prestatielevering.

WMO - oud
Voor de uitvoering van de oude WMO taken heeft de gemeente overeenkomsten afgesloten met zorgpartijen in de regio. Van deze zorgpartijen zijn controleverklaringen, allen goedkeurend, ontvangen van de controlerende accountant.

Eigen bijdrage WMO
Een aanvrager van een voorziening, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. U heeft deze onzekerheid in de jaarrekening 2018 toegelicht.

PGB's
De belangrijkste onzekerheid zit op de Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB). De SVB heeft over 2018 een verklaring met beperking bij de verantwoording PGB-stromen Jeugdwet en WMO ontvangen. Hierdoor is vanuit de SVB geen zekerheid over de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de PGB's. Vanuit de SVB is een brief ontvangen met daarin een inschatting van de fout in de PGB lasten van de gemeente Vught. Dit betreft een inschatting op basis van de totale onderzochte populatie, die verder niet is onderbouwd door onderliggende waarnemingen. Daarnaast geeft de verklaring, zoals tussen de gemeenten en de SVB afgesproken geen zekerheid aangaande de prestatielevering. Het belang van de PGB-stroom over 2018 bedraagt € 583.000.

Rechtmatigheid

Europese aanbestedingsrichtlijnen
Vanuit de controle op rechtmatigheid van aanbestedingen hebben we geconstateerd dat in de jaarrekening lasten zijn verantwoord van in totaal € 95.651 die niet rechtmatig zijn aanbesteed. Dit ziet toe op onderhoudswerkzaamheden aan de openbare verlichting die qua waarde over een periode van 4 jaar de Europese drempel van €221.000 overschrijdt. Dit bedrag is opgenomen als rechtmatigheidsfout in onze foutenevaluatie.

Begrotingsrechtmatigheid
Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2018, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de controleverordening.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2018 van de Commissie BBV.

In de kadernota is opgenomen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma.

In de jaarstukken ontbreekt een passage waarin de gemeente verantwoording aflegt over de overschrijding van de budgetten op programmaniveau (onrechtmatigheid) met een toelichting waarom dit niet in het oordeel over de rechtmatigheid hoeft mee te wegen conform de voorschriften in de kadernota rechtmatigheid. Wij willen erop aandringen deze toelichting wel expliciet te maken omdat dit in het kader van het budgetrecht van de raad belangrijk is.

Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijding te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2018. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting (groter dan de opgegeven rapporteringstolerantie).

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking
Programma Burger en bestuur (totaal € 0,1 miljoen)	Overschrijding wordt veroorzaakt door hogere storting in de voorzieningen APPA en Stadsgewest. Gezien de verplichtingen die de gemeente hier heeft richting (oud)wethouders en het Stadsgewest is dit conform bekend beleid. Hierdoor telt deze overschrijding niet mee in onze foutanalyse.
Programma Jeugd en onderwijs (€ 0,1 miljoen)	Hogere kosten vanuit de jeugdwet. Dit betreft een open-einderegeling. Hierdoor telt deze overschrijding niet mee in onze foutanalyse.
Programma Kostenplaatsen (€ 0,3 miljoen)	Overschrijding heeft te maken met de kosten die doorbelast worden naar andere programma's. Deze kosten worden zodoende gedekt door hogere opbrengsten. Hierdoor telt deze overschrijding niet mee in onze foutanalyse.

Wij hebben vastgesteld dat bovenstaande overschrijdingen binnen het bestaande beleid passen en (gedeeltelijk) worden gedekt vanuit aanvullende inkomsten.
Voor een gedetailleerde beschrijving van de budgetoverschrijdingen verwijzen wij naar programmaverantwoording waar de hogere kosten in meer detail worden toegelicht.
De geconstateerde overschrijdingen zijn onrechtmatig, maar telt niet mee in ons oordeel.

Kredieten
Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de gemeenteraad geautoriseerde kredieten. Wij hebben overschrijdingen geconstateerd in verband met investeringen. Dit betreft investeringen voor een bedrag van € 81.000. In 2019 is de overschrijding aan de raad kenbaar gemaakt. Aangezien de uitgaven als in 2018 hebben plaatsgevonden hebben wij dit als rechtmatigheidsfout in ons oordeel meegenomen.

Daarnaast stellen wij vast dat de kwaliteit van de toelichtingen op de kredieten verder kan toenemen door hieraan toe te voegen waardoor de afwijking niet eerder was te voorzien c.q. rapporteren. Dit inzicht ontbreekt nu in de jaarrekening.

Tevens stellen wij vast dat voor bepaalde projecten tijd wordt geschreven. Echter vindt in de applicatie Big Ben geen autorisatie plaats van de geschreven uren. Hierdoor bestaat het risico dat uren niet tijdig en voldoende nauwkeurig zijn verantwoord in het tijdschrijfsysteem. Voor de geschreven uren in de applicatie hebben wij deze dan als onzekerheid aangemerkt voor in totaliteit € 390.000.

Niet financiële beheershandelingen
Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Misbruik en oneigenlijk gebruik
In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeente heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen.
De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
In de kadernota rechtmatigheid 2018 is vanuit het voorwaardencriterium opgenomen dat meerjarige inkoopcontracten die van materieel belang zijn dienen te worden toegelicht in de jaarrekening bij de paragraaf niet uit de balans blijkende verplichtingen. Indien dit niet het geval is dan levert dit niet alleen een rechtmatigheidsfout op maar ook een getrouwheidsfout.

In de definitieve jaarrekening is hierdoor alsnog een toelichting opgenomen inzake de meerjarige contractverplichtingen in de paragraaf niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Tevens hebben we vastgesteld dat de indirecte gegarandeerde leningen voor een bedrag van EUR 36.387.000 alsnog is toegelicht in de paragraaf niet uit de balans blijkende verplichtingen naar aanleiding van onze controle. Hiermee is alsnog voldaan aan de verslaggevingsvoorschriften.

Investeringen maatschappelijk nut
In december 2017 is de notitie Materiele vaste activa van de Commissie BBV uitgebracht. Eén van de stellige uitspraken vanuit deze notitie is dat de gemeente inzicht moet bieden in de investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 of later gereed komen. Dit betekent een geleidelijke invoering van, met als gevolg dat pas over 30 tot 40 jaar alle investeringen op identieke manier op de balans worden opgenomen en worden afgeschreven. Door de geleidelijke invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan.

Op basis van uw jaarrekening stellen wij vast dat u dit niet inzichtelijk hebt gemaakt. Op ons verzoek is hiervoor een toelichting in de jaarrekening opgenomen waarom de jaarrekening wel het vereiste inzicht met betrekking tot activa maatschappelijk nut geeft.

Vughtse aankoopregeling
De gemeente Vught heeft de Vughtse aankoopregeling geïntroduceerd om bewoners die 'vastzitten' in hun woning als gevolg van de werkzaamheden aan het spoor en de N65, zekerheid te bieden dat als bewoners echt moeten verhuizen (en hun huis verkopen), zij dat ook kunnen en hun woning wordt opgekocht via de Regeling. Hierbij wordt uitgegaan dat de aangekochte woningen weer kunnen worden verhuurd en/of weer worden verkocht. De opbrengsten hieruit worden weer toegevoegd aan het budget.

Voor de uitvoering en beheer van deze Regeling is een Stichting opgezet. Ten behoeve van de Stichting Vughtse Regeling heeft de raad besloten een lening tot een maximum van € 10 miljoen te verstrekken. Wij adviseren u om uw financiële risico op continue basis te blijven monitoren. Advies daarbij is om de stichting te vragen inzicht te geven in de waarde ontwikkeling van de panden die zijn aangekocht om hiermee meer inzicht te hebben in eventuele risico's c.q. kansen.

Debiteuren soza
Als onderdeel van de controle hebben wij de waardering van de debiteuren sociale zaken gecontroleerd. In de jaarrekening staat een voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken met stand ultimo 2018 van € 841.000. Voor de bepaling van de hoogte van deze voorziening hanteert de gemeente landelijke percentages. Deze percentages behoeven niet representatief te zijn voor de individuele gemeenten. Om de betrouwbaarheid van deze percentages te toetsen hebben wij gevraagd om vanuit de applicatie een ouderdomsanalyse te maken op de openstaande debiteuren. Gezien de ouderdom van de debiteuren kunnen wij ons voorstellen dat de voorziening hoger zou moeten zijn. Het maximale effect hiervan wordt op € 200.000 ingeschat.

Voor komend jaar verwachten wij dat de gemeente op basis van het betaalgedrag van cliënten een inschatting maakt van de inbaarheid van de vorderingen.

Het allocatie ontvangen subsidiebijdragen
De gemeente heeft in het verleden subsidiebijdragen ontvangen voor uitvoering van diverse projecten van de Provincie Noord-Brabant. De verkregen middelen zijn (nog) niet aangewend voor het bestemde doel waarbij de looptijd van de beoogde projecten verstreken is. Wij adviseren u met de Provincie Noord Brabant afstemming te zoeken, over de eventuele latere aanwending van deze middelen of terugbetaling hiervan.

SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage
Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2018. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage is door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken reeds elektronisch bij het CBS aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen.

WNT verantwoording
Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2018 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening.
Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De naleving van de anticumulatiebepaling maakt geen onderdeel meer uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Interne beheersing

Interne beheersing

Algemeen
Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2018 van uw gemeente hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw gemeente, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing
In onze managementletter 2018, uitgebracht aan het college op medio maart 2019, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2018 opgenomen. In deze managementletter hebben wij aangegeven welke zaken vóór de jaarrekeningcontrole 2018 opgepakt zouden moeten zijn.

Wij constateren dat onze aanbevelingen voor de grondexploitatie, spendanalyse en voorzieningen in belangrijke mate zijn opgevolgd. Ook de extra werkzaamheden inzake het sociaal domein zijn door de organisatie voorbereid. Wij constateren dat de aanbevelingen die opgevolgd moesten worden ten behoeve van de jaarrekeningcontrole 2018 grotendeels opgevolgd zijn.

Automatisering
Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en naleving wet- en regelgeving
Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het toezicht op het college in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het college gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij, in het kader van NV COS 240/250, de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersings-maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude.

Naleving wet- en regelgeving en overige
Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's
Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Gemeente Vught beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met gedragsregels voor de juiste mindset van de medewerkers. Zichtbare monitoring op de werking en naleving van dit beleid is een aandachtspunt voor uw organisatie.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:
- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkopen door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

bakertilly

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2018 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel is reeds eerder aan u verstrekt om te voldoen aan de verantwoordingsvereisten richting het CBS.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)			
E27B	Brede doeluitkeringn verkeer en vervoer			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2018			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2018			

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

Bijlage B – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden

Opzet en reikwijdte van de controle
Onze controle is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Niet uitgesloten is dat afwijkingen voorkomen die voor de jaarrekening als geheel niet van belang zijn. Op grond van het Bado stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Op grond van de jaarrekening 2018 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 750.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 2.250.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden. Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen. Het rapporteringsbedrag is door de raad niet bepaald en zodoende hebben wij onze eigen rapporteringstolerantie gehanteerd van € 37.500.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1 < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3 < 10%	≥ 10%	-

Ons onderzoek richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het college. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude.

Controleopdracht
De opdracht tot controle van de jaarrekening is uitgevoerd conform de met u gemaakte afspraken die zijn vastgelegd in de opdrachtbevestiging. De jaarrekeningcontrole is gericht op het uitbrengen van een onafhankelijk oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2018 van gemeente Vught. Het is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door de raad vastgestelde controleprotocol en het controleprotocol Wet normering topinkomens 2018 vallen. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Bijlage C – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van gemeente Vught
Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om zijn onafhankelijkheid en die van zijn medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- voorschriften en procedures omtrent onafhankelijkheid. Deze voorschriften voor professioneel gedrag op het gebied van kwaliteit en onafhankelijkheid zijn opgenomen in de Gedragscode van Baker Tilly. Deze Gedragscode geldt voor iedere medewerker van Baker Tilly en wordt natuurlijk steeds geactualiseerd;
- jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners en medewerkers van Baker Tilly en ondersteunende stafdiensten;
- cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling, of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- intern en extern kwaliteitsonderzoek;
- reviews door externe toetsers die niet bij de opdracht betrokken zijn, ter waarborging van een deugdelijke grondslag/deskundig oordeel;
- roulatie van externe accountants op de opdracht.

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Bijlage D – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering
Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2018 onderkend:
- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- waardering grondexploitaties;
- aanbestedingen;
- WNT-bijlage;
- voorziening groot onderhoud;
- sociaal domein (WMO en Jeugdwet).

Inschakeling van externe deskundigen
Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van externe deskundigen.

Verbonden partijen
Ten aanzien van de verbonden partijen van gemeente Vught hebben wij vastgesteld dat:
- de (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen;
- geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude;
- geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle
Er zijn geen significante uitdagingen/moeilijkheden geweest tijdens de controle.

Significante schattingsposten
De belangrijkste schattingsposten binnen de jaarrekening van gemeente Vught betreffen:
- waardering van uw grondexploitatie;
- waardering van uw materiële vaste activa;
- waardering van uw vorderingen;
- nauwkeurigheid en volledigheid van de voorzieningen.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de gemeenteraad beoordelen wij deze door het college gemaakte schattingen. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden concluderen wij dat de gemaakte schattingen door het college aanvaardbaar zijn.

Bijlage E – Urenbesteding

Opbouw en inzet controleteam
Het controleteam heeft tot half augustus 1.062 uren aan de controle besteed. Het verwachte aantal te besteden uren was 464. In de onderstaande tabel zijn deze uren uitgesplitst naar functieniveaus binnen het team.

Overzicht bestede uren	Budget	Werkelijk
Partner	24	30
Manager	80	170
Overige teamleden	360	862
Totaal	464	1.062

Contactgegevens

drs. R. Opendorp RA
Partner
r.opendorp@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:
Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Bijster 39
Postbus 3814
4800 DV Breda
T: 076 – 525 00 00